

Tiltakskommissjonen for Nidarosdomen har holdt møte i Trondheim og tatt i siesyn de mange nye vakre skulpturer på vestfrontens nordside.

som nu er avdekket. Vårt fotografi er av prøveopstillingen, som gir et meget lovende inntrykk. Tilsyns-kommissjonen godkjente sam-

tidig en ny skulptur av Stinius Fredriksen, Magnus Orkney-jarl, som skal stå nest lengst til høire i annen billedrekke.

Reis Adolf Thomsen et minne

Forleden blev det i Halden avslørt et monument over komponistene P. A. Reissiger og Oscar Borg. Tilfeldigvis kom jeg til å overvære den høitideligheten i radio. Og dess mere fest det var over avdukingen — dess mere gikk det op for mig at vi her i Tromsø har forsømt oss — for ikke å si våre egne — i høi grad. Jeg tenker da først og fremst på ham som gav oss tonene til vår landsdels nasjonalsang — organist-komponisten Adolf Thomsen, som ofret sine beste år heroppe, som her skapte alle nordlendingers sang — «Å eg veit meg eit land».

Thomsen bragte liv og rørelse i vårt musikkliv, som da hadde ligget langt nede en tid. Jeg har for mig et brev fra Holmestrand fra en som omkring 1890 var her i Tromsø og tok del i sang og musikk her under Thomsens ledelse. Det ånder av begeistring for både dirigenten, musikeren og mennesket Adolf Thomsen.

Det sier sig selv at en som kunde skape noe så deilig som «Barndomsminne» — må ha eiet en kjærlighet til landsdelen. — Lyrisk bergenser som han var, følte han sig dog så hjemme her at han sikkert var blitt her om ikke en altfor tidlig død hadde rykket ham bort midt i hans beste år.

Han elsket øya — og folket. Hadde vi eiet et fngg av pietetsfølelse, så hadde vi kjøpt hans eiendom nord ved Breivika og laget et Thomsen-museum — og huset i Skippergaten hvor han åpnet Tromsø Musikkhandel vilde fått sin «plate» — sin minneplate.

Nu fortalte «Tromsø» forleden at i Bodø reises monument over «deres» Frithjov Andersen — og da slår det atter ned i mig: Det gjør de i Bodø — og i Hammerfest har de reist en bauta med Ole Olsens byste.

Jeg vet at noen vil si: «Slik en ting må vi også ha!» — Nei, og atter nei. Det er ikke derfor, — men engang må vi våkne — og ikke for sent.

Til vår atstilling i 1944 må byen kjøpe vise at vi ikke har glemt — våre store «sonner» kan jeg ikke si, for Thomsen var ikke født her. Han gikk bort mens han var her — og han ligger begravet i Sandefjord. Altså ikke engang en grav har vi å hegne om. — Jeg kunde tenke mig hans monument reist i Kirkeparken, — for hvad han gav oss av musikk i «bykjærka» finnes det enda en hel del som kan fortelle om.

Men Thomsen gav oss foruten «Barndomsminne» også en hel del deilige sanger som er myntet på oss og vår landsdel. For — i de dager — for allsang var moderne — da sang barna i toget 17. mai — og en av de vakreste de sang var Thomsens: «Jeg har et vært i andre land, men det jeg vet, at intet annet om jeg kan jeg bytter med...» — hvor et vers lyder: «Hvad vintren tar gir somren att av liv og lyst. Da jubler livet dag og natt langs Norges kyst.» Her har Thomsen uten tvil tenkt på oss — på vår landsdel. Teksten er av Jonas Dahl. — Og hans melodi til «Gud signe Norigs land» synes overalt og utover Norges grenser i vest.

Det har aldri siden Thomsen sluttet sangundervisningen ved Tromsø folkeskole vært slik sang ved skolen som det var i hans tid.

Alle hans melodier var sterkt nasjonale og bar bud om en fedrelandskjensle som i vår tid er nesten ukjent — nemlig kjærlighet. Kjærlighet og takknemlighet til det land som fostret ham — og at han i sine beste øieblikk har tenkt på dette landet, denne heimen, dette folket, derom finnes det ikke tvil i min sjel.

Han var kanskje ensom, til

Programmet for jubileumsdagen 17. juli

Hammerfest jubileumskomiteé har satt op følgende program for Hammerfests 150 årsdag 17. juli: Kl. 7.00: Salut Kl. 8.00: Morgentog, speidere og barn Kl. 9.30: Bispising av barn Kl. 10.00: Gudstjeneste Kl. 11.15: Kapproing på Stortvaret og leker for barn Kl. 12.30: Idrettsleker og stafettløp Kl. 15.30: Folketog Kl. 18.00: Middag på Rådhuset Kl. 21.00: Folketog i Festivitets- og i Folkets Hus, eventuelt ute.

Det er mulig at folketoget og idrettslekene kommer til å bytte plass.

Jubileumskomiteéen har satt ned tre utvalg: Innkvarterings- og programutvalg: Oluf Olausen og Fritz Dyring. Idretts- og lekutvalg: Oskar Manzika og Karl Waaktaar. Folketogutvalg: Olaf Berg-Hansen, formann.

Programmet er forelagt formannskapet, som intet hadde å merke til det. Etter forslag av komiteéen har formannskapet vedtatt at utsmykningen av byen foretas av byen selv, under ledelse av stadsingeniøren i samarbeide med hr. T. Hagen, som medlem av jubileumskomiteéen.

I Ervik
skolekrets i Trondenes har det vært avstemning om målformen. Bokmålet seiret her med 89 mot 9 stemmer.

tross for at han var en velkommen gjest hvor han vanket. Han var impulsiv som få. Men hvor han knyttet vennskap, sviktet det aldri fra hans side.

Til dem som idag har med sangundervisningen i skolene å gjøre, vil jeg si: Frem med Thomsens melodier. De er lett syngelige, melodiose som de er, og rytmiske — «god å gå efter».

Og nu ber jeg hvem som helst, som har noe å si i denne byen: Skulde det ikke være en opgave for byen, dens ordfører... Noe må gjøres. Vi har lenge nok for- sømt vår plikt i denne retning. *Ta op saken!* Sett i gang en innsamling til et Adolf Thomsens monument i Tromsø. Avisene gir spalteurm, det er jeg viss på. — Skoler, sang- og musikkforeninger vil være med med tilstelninger i en eller annen form. Når alle legger godviljen til, så kan vi rette på denne vår forsam- melse til vårt jubileumsår 1944. *Korn. Johnsen.*

Bygderealskolene

En „samleskole“ for Troms og Finnmark?

Efter den nye loven kan bygderealskolene være 3-årige og 2-årige. De første kan bygge på folkeskole med og uten engelsk og kan være ordinære skoler eller vinterskoler, de siste på folkeskole uten engelsk. Plankomiteéen mener at den to-årige vil bli den almindelige i bygdene, og de søknader som foreligger tyder også på det.

I sin innstilling bemerker komiteéen at det ikke blir mange av dem, foreløbig iallfall. Det gjelder da om at de blir *samleskoler* på de rette steder. Komiteéen drøfter spørsmålet om samkjøring med andre skoler og fylkeskolestyrenes tidligere stilling til det. Den mener at spørsmålet kan stille sig anderledes nu da den nye lov foreligger og ser derfor gjerne at fylkesautoritetene blir rådspurt påny om formen og særlig *stedet* for de påtenkte realskoler. Ellers fremholder komiteéen, at efter de foreliggende søknader har ut-ressen tydelig samlet sig om de 2-årige skolene med fullt årskurs. Den

har da ment å finne en løsning på spørsmålet ut fra den synsvinkel, at disse skoler skal være helt selvstendige, og at det foreløbig bare skal settes i gang eller godkjennes et mindre antall og helst bare *statsskoler*.

Ved fordelingen av realskolene på fylkene må en ta hensyn til elevtilgangen fra distriktet, tidligere skoler, ønsker fra distriktet og kravet til selve skolestedet. Plankomiteéen har tatt fylket som utgangspunkt her som ved gymnasfordelingen. Efter søknaden fra bygdene til middelskolen skulde den være stor nok til å gjøre et høvelig utvalg til 2-årig skole bare for særlig evnerike elever, om en tar fylket til skoleområde.

Den plan komiteéen har satt op for anlegg av 2-årige realskoler har departementet intet særlig å bemerke til. Disse skoler må være likeverdige med byskolene, og derfor være typiske samleskoler, uttaler departementet, og da en mangler sikre erfaringer med denne skoletypen bør en gå varsomt frem med hensyn til tallet på nye skoler, og så utvide tallet efter hvert som en vinner erfaring og det viser sig å være behov for dem.

Komiteéen bemerker i sin innstilling, at efter det som ligger fore skulde det være grunn til å legge en realskole til et av fylkene Troms eller Finnmark. Komiteéen antyder at den i tilfelle kan kombineres med det lauds gymnas som den foreslår opprettet for de to fylker. Realskolen er heller ikke viss på å få stort nok elevtall for en selvstendig skole. Efter den statistikk komiteéen har samlet, var det i 1935—36 op imot 60 middelskoleelever i disse fylker som ikke kunde bo hjemme, og det er ingen grunn til å hevde, sier den, at fylkenes bygdeungdom ikke kommer til å nytte høvet til å gjennomgå realskolen, dersom det blir reist en skole som er laglig.

Departementet sees å sette en statsrealskole for disse to fylker op som nr. 9 i rekken av de skoler av denne art som bør bygges. Departementet forutsetter nærmere forhandling om typen for denne skoles vedkommende, om den skal være to-årig med begge sprog eller med ett sprog, eller om den skal være tre-årig.

Porsaplanene

Hammerfest formannskap går inn for utbygging av Porsa.

Hammerfest formannskap har nu ferdigbehandlet Porsasaken.

Med 6 mot 1 stemme vedtok man denne innstilling:

1) Hammerfest kommune vedtar de i skrivelse av 8. juni 1939

Den gamle ordning med bruk av felleskalk under utdelingen av nadverdvinen er i sambye med de skjerpede hygieniske krav mere og mere avløst av særkalker.

Ved særkalkene går imidlertid det bibelske symbol med en kalk tapt, og en har søkt å finne en form som bevarte dette symbol og samtidig oppfylte de strengeste krav til hygiene. En bergenser har nu konstruert en felles kalk som synes å tilgodese begge disse hensyn på en utmerket måte. Den nye felleskalk er innrette slik at hver nadverdgiest får et skjeformet munnstykke utdelt, som settes inn i kalken i en falt i kanten og som en drikker av.

Den nye felleskalken er allerede tatt i bruk i Bergen og får fra flere hold den beste anbefaling.

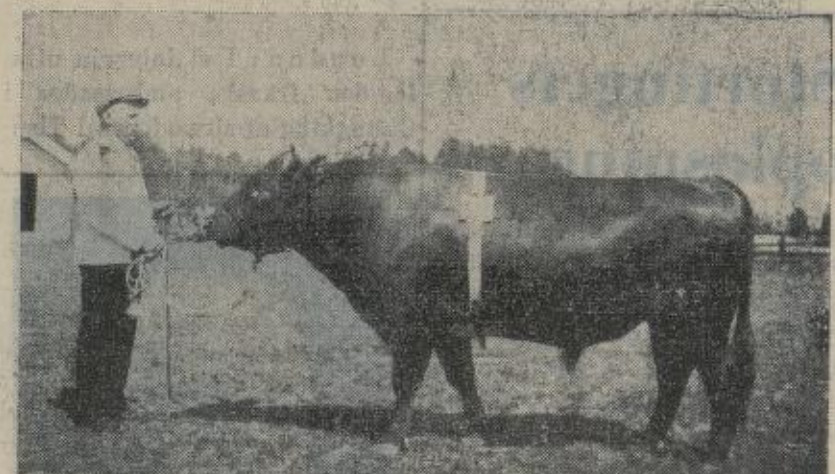
Vårt bilde viser kalken og munnstykkene.

med bilag fra hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen opstillede vilkår og forutsetninger for statsstøtte 155,000 kroner til overtagelse og utbygging av Porsavassdraget med kraftoverføring til Kvalsund, Serøysund og Hammerfest.

2) Utbygging foretas på grunnlag av overingeniør Haalands oversiktsplan av 19. mars 1938 med tilleggsoverslag av 29. august 1938 og endringer som anført i formannskapets søknad 6 august 1939 om statsstøtte efter en overslagssum av 555,000 kroner.

3) Til finansiering av utbyggingen optas et lån på 360,000 kr. i Norges Kommunalbank. For lånet gis første prioritets pant i det nye anlegg og annen prioritets pant i det nuværende Hammerfest elektrisitetsverk. Formannskapet bemyndiges til å godkjenne de nærmere vilkår for lånet. Til finansiering av utbyggingen optas videre et lån på 50,000 kroner i Hammerfest Sparerkasse. For lånet gis annen prioritets pant i det nye anlegg og tredje prioritets pant i det nuværende Hammerfest elektrisitetsverk. Formannskapet bemyndiges til å godkjenne de nærmere vilkår for lånet.

Bystyremøte til avgjørelse av saken skal holdes mandag.

Ved den store statsfylkesutstilling for okser av norsk rødt og hvitt fe i Hamar forleden blev utstillingens eneste hvite stiefe — førstepremien — tildelt rittmeister Eugen Johansen, Athingstad, Stenge, for S. R. B.oksen: 515 Bjärka Säby Hero. Oksen som blev innkjøpt fra Sverige i 1937 blev av de sakkynndige betegnet som landets flotteste okse av S. R. B.-rasen, såvel angår eksterior som avdråttop-

gaver. Oksens mor har nemlig en gjennomsnittlig produksjon for de siste 11 år av 5322 liter melk pr. år med en gjennomsnittlig fettprosent på 4,17 eller 222 kilo melkefett, mens mormoren på 8 år viser følgende tall i gjennomsnitt: 4680 liter, 4,55 prosent fett og 214 kilo melkefett og farnoten henholdsvis 4384 liter, 4,23 prosent fett og 185 kilo melkefett gjennomsnittlig i 8 år.

Arbeidskraften

vårt mest verdifulle aktivum —

BØR FORSIKRES I

LIVSFORSIKRINGSSKAPET

HYGEA

Hygge og varme

skaper en Ulefoss øvn i stuen. Og folk skryter av disse øvnene — og det har sine gode grunner. De varer lenge og er så økonomiske i bruk.

Wallendahl & Søn
BERGEN